การบริหารจัดการของกลุ่มดอกไม้ประดิษฐ์ดินไทย ตำบลบ้านกง อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น

The Management of the Artificial Flower Group in Ban Gong Sub-district, Nongreu District, Khon Kaen Province

จีระศักดิ์ โชติอ่อน*

สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น ขอนแก่น 40002

E-mail: jeerasak_tong@hotmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารจัดการสู่ความสำเร็จของผลิตภัณฑ์ ระดับ 4 ดาว ตลอดจนปัญหาอุปสรรค และแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มอาชีพดอกไม้ประดิษฐ์ดินไทย ตำบลบ้านกง อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น ให้ได้รับการคัดสรรเป็นผลิตภัณฑ์ ระดับ 5 ดาว โดยใช้แบบสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือในการศึกษา คณะกรรมการกลุ่มอาชีพดอกไม้ประดิษฐ์ดินไทย จำนวน 12 คน แล้วนำเสนอด้วยวิธี วิเคราะห์เชิงพรรณนา

ผลการศึกษา พบว่า การบริหารจัดการของกลุ่มสู่ความสำเร็จของผลิตภัณฑ์ ระดับ 4 ดาว ตามเกณฑ์การคัดสรรหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย ปี พ.ศ. 2555 ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วน ก) ด้านผลิตภัณฑ์และความเข้มแข็งของชุมชน วัตถุดิบของกลุ่มใช้ภายในประเทศทั้งหมด กระบวนการผลิตไม่ส่งผลกระทบ ต่อสิ่งแวดล้อม และกลุ่มมีศักยภาพในการผลิตสินค้าได้ตามปริมาณและคุณภาพของสินค้าคงเดิม ปัญหาอุปสรรค การขยายปัจจัยการผลิตบรรจุภัณฑ์ไม่มีการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ กลุ่มขาดการมีส่วนร่วมของชุมชน และบัญชีกลุ่มไม่เป็นระบบ ส่วน ข) ด้านการตลาดและความเป็นมาของผลิตภัณฑ์ กลุ่มมีตลาดจำหน่ายสินค้าทั้งลูกค้าเก่า ลูกค้าใหม่และมีการสั่งซื้อผลิตภัณฑ์จากลูกค้าอย่างสม่ำเสมอ ปัญหาอุปสรรค การประชาสัมพันธ์สินค้ายังไม่เข้าถึงกลุ่มลูกค้า และไม่มีเอกสารอธิบายประกอบตัวผลิตภัณฑ์ และส่วน ค) ด้านคุณภาพผลิตภัณฑ์ สินค้ามีความประณีตเรียบร้อย วัตถุดิบและวัสดุที่ใช้มีคุณภาพ ผลิตภัณฑ์มีโอกาสพัฒนาสู่สากล และส่งออกได้ ปัญหาอุปสรรค กลุ่มไม่มีความรู้ในการออกแบบรูปลักษณ์ผลิตภัณฑ์ และเอกลักษณ์ผลิตภัณฑ์ยังไม่สื่อถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น แนวทาง การพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ได้รับการคัดสรรเป็นผลิตภัณฑ์ ระดับ 5 ดาว กลุ่มควรมีการส่งเสริมให้มีการขยายปัจจัยการผลิตและส่งเสริมให้สมาชิกภายในกลุ่มได้รับการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการออกแบบพัฒนาบรรจุภัณฑ์ การออกแบบผลิตภัณฑ์ การตลาด การจัดทำเอกสารประกอบผลิตภัณฑ์และการจัดทำบัญชี และควรเปิดโอกาสให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่ม

คำสำคัญ: การบริหารจัดการ กลุ่มอาชีพดอกไม้ประดิษฐ์ดินไทย

Abstract

This study aims to investigate the successful management of four-star product, identify the issues and to propose the guidelines of product development for the artificial flower group of Ban-Gong sub-district, Nongrue district, Khon Kaen province to be selected as five-star product. A total of 12 samples were the group committee participating in the study. Data were collected by using interview as a research tool and were analyzed through descriptive statistics.

The results showed that the successful management of 4-star product of the artificial flower group of Ban-Gong sub-district, Nongrue district, Khon Kaen province certified by One Tambon One Product Champion of B.E. 2555 (2012) derives from three main perspectives: product and community

empowerment, marketing and product background, and product quality. In terms of product and community empowerment, the raw materials used in production process are environmentally-friendly and available in Thailand, and the group can maintain constant production capacity as well as product quality. However, it was found that there are certain product and community management issues including the production expansion, the lack of product development, the lack of community participation and the unsystematic accounting management. In terms of marketing and a product background, the group has a potential market with both current and new key account customers, and the demand is relatively stable. On the other hand, it was noted that there are the marketing issues. The current public relations is insufficiently focused on the target customers. Moreover, the leaflet advertising the product and label which should be attached to the product package is not offered. In terms of product quality, the delicacy of work is obviously noticed as well as the high quality of raw materials and decorating elements are used; therefore, the products can be developed to reach the high standard for exporting in global marketplace. Nevertheless, the group has relatively poor designing skills to create new patterns. The product cannot represent the uniqueness of its local wisdom. To reach the level of 5-star product quality, it was proposed that the production expansion should be addressed while the group members should be provided with certain training programs regarding packaging development and product designing. In the perspective of marketing, the labels should be printed and attached to the product. To develop accounting management, the group members should be promoted to participate in the financial activities.

Keywords: Management, Artificial Flower Group

บทนำ

โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) เป็นนโยบายสำคัญเพื่อต้องการขจัดปัญหาความยากจนให้กัประชาชนและส่งเสริมกระบวนการพัฒนาท้องถิ่น โดยให้แต่ละชุมชนมีส่วนร่วมในการสร้างกิจกรรมที่อาศัยศักยภาพท้องถิ่นใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกันผลิตสินค้าในชุมชน ให้สามารถแข่งขันทางการค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศ โครงการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย (OTOP Product Champion: OPC) เป็นโครงการตามนโยบายการดำเนินงานโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ เพื่อจัดทำฐานข้อมูลผู้ผลิตผู้ประกอบการ และการจัดลำดับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ (1–5 ดาว) ที่จะนำไปสู่การพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อนำไป ใช้ประโยชน์ในการกำหนดแผนการส่งเสริมและพัฒนา ได้อย่างเหมาะสม ดังนั้น โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะทำให้ประชาชนในชุมชนมีโอกาส ในการสร้างอาชีพสร้างรายได้ให้กับครอบครัว โดยใช้ความรู้ความสามารถหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่นำมาสร้างสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ ซึ่งกลุ่มอาชีพดอกไม้ประดิษฐ์ดินไทย ตำบลบ้านกง อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น เป็นอีกกลุ่มอาชีพหนึ่งที่ประสบผลสำเร็จ ซึ่งกลุ่มมีการดำเนินงานและสร้างผลิตภัณฑ์ มาอย่างต่อเนื่อง ทำให้ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มได้รับการคัดสรรให้เป็นผลิตภัณฑ์ระดับ 4 ดาว ประเภทของใช้ของตกแต่งของที่ระลึก แต่อย่างไรก็ตาม กลุ่มอาชีพ ยังไม่สามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ได้รับการคัดสรร เป็นผลิตภัณฑ์ ระดับ 5 ดาวได้สำเร็จ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา การบริหารจัดการของกลุ่มดอกไม้ประดิษฐ์ดินไทย ตำบลบ้านกง อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสู่ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการยอมรับในระดับสากลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการของกลุ่มอาชีพดอกไม้ประดิษฐ์ดินไทยสู่ความสำเร็จของผลิตภัณฑ์ ระดับ 4 ดาว

2. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค และแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มอาชีพให้ได้รับการคัดสรรเป็นผลิตภัณฑ์ ระดับ 5 ดาว

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้ ใช้แบบสัมภาษณ์ โดยสัมภาษณ์กลุ่มประชากร คณะกรรมการกลุ่มอาชีพดอกไม้ประดิษฐ์ดินไทย ตำบลบ้านกง อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย ประธานกลุ่ม รองประธาน เหรัญญิก เลขานุการ และสมาชิกกลุ่ม รวมจำนวน 12 คน โดยนำข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ที่ได้มาทำการวิเคราะห์แล้วจึงสรุปผลการศึกษา และนำเสนอด้วยวิธีวิเคราะห์เชิงพรรณนา เพื่อให้ทราบถึงการบริหารจัดการของกลุ่มอาชีพ สู่ความสำเร็จของผลิตภัณฑ์ ระดับ 4 ดาว ตลอดจนปัญหาอุปสรรค และแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ได้รับการคัดสรรเป็นผลิตภัณฑ์ ระดับ 5 ดาว

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ส่วนที่ 1 การบริหารจัดการของกลุ่มอาชีพดอกไม้ประดิษฐ์ดินไทย สู่ความสำเร็จของผลิตภัณฑ์ ระดับ 4 ดาว ตามเกณฑ์การคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย ปี พ.ศ. 2555 ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วน ก) ด้านผลิตภัณฑ์และความเข้มแข็งของชุมชน ส่วน ข) ด้านการตลาดและความเป็นมาของผลิตภัณฑ์ และ ส่วน ค) ด้านคุณภาพผลิตภัณฑ์ พบว่า

ส่วน ก) ด้านผลิตภัณฑ์และความเข้มแข็งของชุมชน

คะแนนเกณฑ์การคัดสรร 30 คะแนน กลุ่มได้คะแนน 26 คะแนน ซึ่งปัจจัยสู่ความสำเร็จของผลิตภัณฑ์ ได้แก่ 1) แหล่งที่มาของวัตถุดิบของกลุ่มใช้ภายในประเทศทั้งหมด กระบวนการผลิตของกลุ่ม ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และกลุ่มมีศักยภาพในการผลิตสินค้าได้ปริมาณจำนวนมาก เพื่อจำหน่ายและคุณภาพของสินค้าคงเดิม 2) ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์มีการพัฒนา ตามแนวคิดและความต้องการของลูกค้า และบรรจุภัณฑ์ของกลุ่มสามารถบ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ตามมาตรฐานสากลเชิงการค้า 3) ด้านความเข้มแข็งของชุมชน กลุ่มมีการจดทะเบียนหรือระยะเวลาการจัดตั้งกลุ่มมากกว่า 5 ปี

ส่วน ข ด้านการตลาดและความเป็นมาของผลิตภัณฑ์

คะแนนเกณฑ์การคัดสรร 25 คะแนน กลุ่มได้คะแนนในส่วนนี้รวม 17 คะแนน ซึ่งปัจจัยสู่ความสำเร็จของผลิตภัณฑ์ ได้แก่ ด้านการตลาด กลุ่มมีตลาดจำหน่ายสินค้าทั้งลูกค้าเก่า ลูกค้าใหม่และมีการสั่งซื้อผลิตภัณฑ์จากลูกค้าอย่างสม่ำเสมอ

ส่วน ค ด้านคุณภาพผลิตภัณฑ์

คะแนนเกณฑ์การคัดสรร 45 คะแนน กลุ่มได้คะแนนในส่วนนี้รวม 38 คะแนน ซึ่งปัจจัยสู่ความสำเร็จของผลิตภัณฑ์ ได้แก่ 1) คุณภาพผลิตภัณฑ์ สินค้ามีความประณีตเรียบร้อยสามารถขายในห้างใหญ่หรือส่งออกได้ คุณภาพของวัตถุดิบและวัสดุที่ใช้ดีมาก ส่วนการใช้งานสินค้ามีประโยชน์ใช้สอยที่เหมาะสมและดูแลรักษาไม่ยาก 2) ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มมีโอกาสด้านการตลาด สามารถพัฒนาสู่สากลและส่งออกได้

ดังนั้น สามารถสรุปคะแนนผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย ปี พ.ศ. 2555 ของกลุ่มอาชีพดอกไม้ประดิษฐ์ดินไทย รวมทั้ง 3 ส่วน คะแนนเต็ม 100 คะแนน กลุ่มได้คะแนนรวม 81 คะแนน ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มได้ระดับ 4 ดาว จึงส่งผลให้สินค้ากลุ่มจึงเป็นสินค้าที่มีศักยภาพเป็นที่ยอมรับระดับประเทศ และสามารถพัฒนาสู่สากลได้

ส่วนที่ 2 ปัญหาอุปสรรค

จากการศึกษาข้อมูลการบริหารจัดการของกลุ่มอาชีพดอกไม้ประดิษฐ์ดินไทย สามารถสรุปปัญหาอุปสรรคดังนี้

ส่วน ก) ด้านผลิตภัณฑ์และความเข้มแข็งของชุมชน

1) กลุ่มมีแหล่งจำหน่ายสินค้าไม่มาก แรงงานยังมีไม่เพียงพอต่อการผลิตสินค้า ทำให้การขยายปัจจัยการผลิตของกลุ่มยังมีขยายไม่มาก 2) บรรจุภัณฑ์ของกลุ่มไม่มี

การพัฒนาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ 3) กลุ่มใช้แรงงานและมีการแบ่งผลกำไรและแรงงานของกลุ่มร่วมกิจกรรมและสร้างประโยชน์ให้ชุมชน แต่ชุมชนยังไม่มีส่วนร่วม ในการแสดงความคิดเห็นต่อการประกอบการของกลุ่ม 4) ผู้รับผิดชอบงานบัญชีไม่มีความรู้เรื่องการจัดทำบัญชีที่เป็นระบบ

ส่วน ข ด้านการตลาดและความเป็นมาของผลิตภัณฑ์

1) การโฆษณาประชาสัมพันธ์สินค้ายังไม่เข้าถึงกลุ่มลูกค้าและช่องทางการจำหน่ายสินค้ายังมีไม่มาก ทำให้ผลิตภัณฑ์มีตลาดจำหน่ายเฉพาะภายในจังหวัดและต่างจังหวัด 2) กลุ่มไม่มีการนำเสนอความเป็นมาของผลิตภัณฑ์และไม่มีการจัดทำเอกสารหรือคำอธิบายประกอบตัวผลิตภัณฑ์3) ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มไม่ใช่ภูมิปัญญาท้องถิ่นดั้งเดิม

ส่วน ค ด้านคุณภาพผลิตภัณฑ์

1) กลุ่มขาดบุคลากรที่มีความรู้ในเรื่องการออกแบบ รูปลักษณ์ผลิตภัณฑ์และคุณสมบัติพื้นฐานบางอย่างของกลุ่มยังต้องปรับปรุง 2) ความมีเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์กลุ่มดูเป็นสากลและสามารถพบเห็นได้ทั่วไป แต่ยังไม่สื่อถึงภูมิปัญญาไทย

แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ได้รับการคัดสรรเป็นผลิตภัณฑ์ ระดับ 5 ดาว

จากการศึกษาข้อมูลของกลุ่มอาชีพดอกไม้ประดิษฐ์ดินไทย สามารถสรุปแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มให้ได้รับการคัดสรรให้เป็นผลิตภัณฑ์ระดับ 5 ดาว ดังนี้

1. กลุ่มควรได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนการขยายปัจจัยการผลิตโดยเพิ่มช่องทางการตลาด รับสมัครแรงงานนอกชุมชน เพื่อเป็นการหาแหล่งจำหน่ายสินค้าและแรงงานให้กับกลุ่มเพิ่มขึ้น

2. ควรส่งเสริมและสนับสนุนสมาชิกภายในกลุ่มให้ได้รับการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการออกแบบพัฒนาบรรจุภัณฑ์ การออกแบบผลิตภัณฑ์ การตลาด การจัดทำเอกสารและการจัดทำบัญชีที่ถูกต้อง

3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ตำบล ควรส่งเสริมให้กลุ่มมีการจัดกิจกรรมศึกษาดูงานภายในสถานที่หรือที่ตั้งกลุ่ม เพื่อให้คนในชุมชนได้มีโอกาสเข้ามาศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่ม พร้อมเปิดเวทีและเปิดโอกาสให้คนในชุมชนได้แสดงความคิดเห็นต่อการประกอบการของกลุ่ม

4. ควรส่งเสริมและจัดให้มีโครงการศึกษาเรียนรู้ถึงประเพณี วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เป็นผู้รับผิดชอบ และปราชญ์ชาวบ้านเป็นผู้ให้ข้อมูลต่างๆ

ในการศึกษาอิสระ เรื่อง การบริหารจัดการกลุ่มอาชีพดอกไม้ประดิษฐ์ดินไทย ตำบลบ้านกง อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น จากการศึกษาผู้ศึกษาได้พบประเด็นที่น่าสนใจ จึงได้นำมาอภิปราย ดังนี้

1. ปัญหาอุปสรรคด้านการผลิตภัณฑ์และด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มอาชีพ กลุ่มมีแหล่งจำหน่ายสินค้าไม่มาก แรงงานกลุ่มยังมีไม่เพียงพอต่อการผลิตสินค้า ทำให้การขยายปัจจัยการผลิตของกลุ่มเพิ่มไม่มาก และบรรจุภัณฑ์ของกลุ่มไม่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เนื่องจากสมาชิกภายในกลุ่มไม่มีความรู้ในเรื่องการออกแบบบรรจุภัณฑ์ ซึ่งสอดคล้องกับ พรหมพร พูลกลิ่น (2553) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์เต้าเจี้ยว ให้เป็นผลิตภัณฑ์ ระดับ 5 ดาว ของกลุ่มแม่บ้านตำบลวงฆ้อง อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก พบว่า สิ่งที่เป็นปัญหาจุดที่ต้องพัฒนา คือ ด้านการผลิต การขยายปัจจัยการผลิต ควรส่งเสริมการขายเพื่อเพิ่มปัจจัยการผลิตตลอดจนการส่งเสริมการปลูกถั่วเหลืองคุณภาพดีในพื้นที่ เพื่อลดต้นทุนการผลิต ส่งเสริมให้สามารถขยายปัจจัยการผลิตได้เพิ่มขึ้น การแก้ไขผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยใช้ฝาครอบโอ่งหมัก โดยใช้ฝาไฟเบอร์ ใช้สาร EM ในการบำบัดน้ำเสียและช่วยย่อยสลาย ด้านการตลาด การขยายตลาดให้ไปสู่ตลาดต่างประเทศเป็นหลัก โดยต้องอาศัยผู้มีความรู้ ความชำนาญเฉพาะ การเพิ่มรายได้ในการจำหน่ายสินค้าเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา จะต้องดำเนินการให้ได้เท่ากับร้อยละ 51 ขึ้นไป โดยใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพสูงสุด ลดต้นทุนการผลิต สร้างเหตุจูงใจในการซื้อสินค้า เพื่อเพิ่มยอดขาย ประชาสัมพันธ์อาหารทำจากเต้าเจี้ยวประเภทใหม่ๆ ด้านเรื่องราวหรือตำนานผลิตภัณฑ์ และการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้วยการส่งเสริมการเรียนรู้ของชุมชน นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมา

ผสมผสานกับความรู้ปัจจุบัน แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ลองผิดลองถูกจากความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ อย่างจริงจัง การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้สวยงามสร้างสรรค์แข็งแรงเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ โดยสร้างจุดดึงดูดลูกค้า ด้วยฉลากบรรจุภัณฑ์ที่โดดเด่น สะดุดตาน่ารับประทาน จากการประกวดออกแบบผลิตภัณฑ์ สร้างความเข้าใจ ของกลุ่มเน้นความสม่ำเสมอเป็นมาตรฐานของบรรจุภัณฑ์ การสร้างโอกาสเพื่อนำไปสู่ตลาดส่งออก โดยการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ได้ตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน กระตุ้นให้สมาชิกรู้สึกถึงการเป็นเจ้าของร่วมกันผลตอบแทนเพิ่มขึ้นตามผลงาน เพิ่มการประชาสัมพันธ์ทางสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ การประสานงานตลาดต่างประเทศใกล้เคียง ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยหาตลาดส่งออกได้อย่างเป็นรูปธรรม

2. ปัญหาอุปสรรคด้านคุณภาพผลิตภัณฑ์ ความมีเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์กลุ่ม ดูเป็นสากลและสามารถพบเห็นได้ทั่วไป แต่ยังไม่สื่อถึงภูมิปัญญาไทย ซึ่งสอดคล้องกับ จารุวรรณ ทองปลิว (2553) ได้ทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาผ้าดอกปีบ ก้าวสู่ OTOP ระดับ 5 ดาว ของกลุ่มทอผ้าบ้านนาเมือง ตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้ไม่ได้ระดับ 5 ดาว ได้แก่ สมาชิกกลุ่มขาดโอกาสเข้ารับการอบรม หลักสูตรการพัฒนาผ้าทอดอกปีบที่ถูกต้องตามมาตรฐาน ขาดความรู้การทอผ้าไม่มีการพัฒนาลวดลายเพิ่ม สีสันของผ้าไม่ฉูดฉาด เนื่องจากสีย้อมไม่มีคุณภาพ การผลิตสินค้าไม่ทันตามความต้องการของผู้สั่งซื้อสินค้าทำให้ เสียลูกค้า เนื่องจากสมาชิกส่วนใหญ่ต้องประกอบอาชีพหลัก คือ การทำเกษตรกรรม ต้นทุนของราคาวัตถุดิบ มีราคาสูงเรื่อยๆ มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ช้ากว่ากลุ่มอื่นอีกทั้งถูกกลุ่มทอผ้าหมู่บ้านอื่นลอกเลียนแบบสินค้า เกิดผลเสียหายกับกลุ่มมาก ในส่วนปัญหาและอุปสรรคด้านผลิตภัณฑ์ คือ การย้อมสีผ้าไม่มีคุณภาพ ด้านราคา คือ วัตถุดิบมีราคาต้นทุนสูงแต่ไม่สามารถขึ้นราคา จากเดิมได้ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย คือ ไม่มีการกระจายบุคลากรเพื่อหาลูกค้า ด้านการส่งเสริมการตลาดคือ ขาดบุคลากรที่เชี่ยวชาญในการใช้สื่อโฆษณาที่ทันสมัย จุดแข็งของกลุ่มทอผ้านาเมือง คือ มีการปรับปรุงผลิตภัณฑ์ให้ทันสมัยอยู่เสมอมากที่สุด จุดอ่อนคือ วัตถุดิบที่ใช้มีราคาสูง โอกาสที่จะทำให้ กลุ่มทอผ้าบ้านนาเมืองเข้าสู่ ระดับ 5 ดาว คือ ผ้าทอ ดอกปีบนี้หายากในตลาดเพราะเป็นเอกลักษณ์ ท้องถิ่น จึงได้เสนอโครงการพัฒนาเพื่อเพิ่มยอด จำหน่ายผ้าทอพื้นเมืองอำเภอชาติตระการ จำนวน 3 โครงการ ดังนี้ 1) โครงการพัฒนาการออกแบบลวดลายผ้าให้ทันสมัย 2) โครงการฝึกอบรมยกระดับทักษะการทอผ้า 3) โครงการฝึกอบรมกระบวนการสร้างเครือข่ายกลุ่มทอผ้าในเขตอำเภอชาติตระการ

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 การบริหารจัดการของกลุ่มอาชีพดอกไม้ประดิษฐ์ดินไทย สู่ความสำเร็จของผลิตภัณฑ์ระดับ 4 ดาว กลุ่มมีศักยภาพในการผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์ มีบรรจุภัณฑ์ที่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ การตลาดมีทั้งลูกค้าเก่าและใหม่สั่งซื้อสินค้าอย่างสม่ำเสมอ วัตถุดิบที่ใช้มีคุณภาพ ผลิตภัณฑ์มีความประณีตและดูแลรักษาไม่ยาก

ส่วนที่ 2 ปัญหาอุปสรรค กลุ่มมีการขยายปัจจัยการผลิตไม่มาก มีแรงงานไม่เพียงพอต่อการผลิต การจัดทำบัญชีไม่เป็นระบบ และคนในชุมชนไม่มีส่วนร่วมกับกลุ่ม การโฆษณาสินค้ายังไม่เข้าถึงลูกค้า ตัวผลิตภัณฑ์ยังไม่เป็นเอกลักษณ์ และสมาชิกในกลุ่มขาดการอบรมให้ความรู้ในทุกๆด้าน

แนวทางการพัฒนาของผลิตภัณฑ์ให้ได้รับการคัดสรรเป็นผลิตภัณฑ์ระดับ 5 ดาว

1. กลุ่มควรได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนการขยายปัจจัยการผลิตโดยเพิ่มช่องทางการตลาด รับสมัครแรงงานนอกชุมชน เพื่อเป็นการหาแหล่งจำหน่ายสินค้าและแรงงานให้กับกลุ่มเพิ่มขึ้น

2. ควรส่งเสริมและสนับสนุนสมาชิกภายในกลุ่มให้ได้รับการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการออกแบบพัฒนาบรรจุภัณฑ์ การออกแบบผลิตภัณฑ์ การตลาด การจัดทำเอกสารและการจัดทำบัญชีที่ถูกต้อง

3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ตำบล ควรส่งเสริมให้กลุ่มมีการจัดกิจกรรมศึกษาดูงานภายในสถานที่หรือที่ตั้งกลุ่ม เพื่อให้คนในชุมชนได้มีโอกาสเข้ามาศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่ม

พร้อมเปิดเวที และเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นต่อการประกอบการของกลุ่ม

4. ควรส่งเสริมและจัดให้มีโครงการศึกษาเรียนรู้ถึงประเพณี วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เป็นผู้รับผิดชอบและปราชญ์ชาวบ้านเป็นผู้ให้ข้อมูลต่างๆ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้งาน

1. กลุ่มควรได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนการขยายปัจจัยการผลิต โดยเพิ่มช่องทางการตลาด รับสมัครแรงงานนอกชุมชน เพื่อเป็นการหาแหล่งจำหน่ายสินค้าและแรงงานให้กับกลุ่มเพิ่มขึ้น

2. ควรส่งเสริมสนับสนุนสมาชิกภายในกลุ่มให้ได้รับการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการออกแบบ พัฒนาบรรจุภัณฑ์ การออกแบบผลิตภัณฑ์ การตลาด การจัดทำเอกสารประกอบผลิตภัณฑ์และการจัดทำบัญชีที่ถูกต้องตามระบบบัญชี

3. กลุ่มอาชีพควรประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ สำนักงานพัฒนาชุมชน สำนักงานเกษตร ตลอดจนหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

4. ควรส่งเสริมและจัดให้มีโครงการศึกษาเรียนรู้ถึงประเพณี วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เป็นผู้รับผิดชอบ และปราชญ์ชาวบ้านเป็นผู้ให้ข้อมูลต่างๆ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความเมตตากรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาอิสระ ตลอดจนคณะกรรมการกลุ่มอาชีพ ดอกไม้ประดิษฐ์ดินไทย ตำบลบ้านกง อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น ที่ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เอกสารอ้างอิง

จารุวรรณ ทองปลิว. **แนวทางการพัฒนาผ้าดอกปีบก้าวสู่ OTOP ระดับห้าดาว ของกลุ่มทอผ้าบ้านนาเมือง ตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก.** การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2553.

พรหมพร พูลกลิ่น. **แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์เต้าเจี้ยวให้เป็นผลิตภัณฑ์ ระดับ 5 ดาว ของกลุ่มแม่บ้านตำบลวงฆ้อง อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก.** รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2553.